

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА ЗООВЕТЕРИНАРНА АКАДЕМІЯ

вул. Академічна, 1, смт. Мала Данилівка, Дергачівський район,

Харківська область, 62341, тел./факс (05763) 5-74-73

E-mail: info@hdzva.edu.ua код ЄДРПОУ 00493758

ВІДГУК

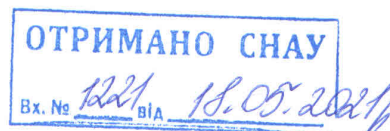
офіційного опонента
на дисертаційну роботу **Колечко Аліни Вікторівни**
на тему «**Формування процесів травлення у телят та їх корекція**»,
що подається на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії
галузі знань 21 «Ветеринарна медицина»
за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина»

Актуальність обраної теми. Розповсюдження шлунково-кишкових хвороб у телят, що зумовлене порушеннями умов годівлі, догляду та утримання часто приводить до зниження резистентності організму, порушеннями білкового, вуглеводного та водо-електролітного обмінів у ранньому постнатальному періоді. Проведені загальновідомі дослідження показують доцільність застосування пробіотичних препаратів для профілактики і лікування шлунково-кишкових хворіб телят. Актуальним питанням залишається створення умов для формування процесів рубцевої ферментації у телят та розробки ефективних схем утримання та годівлі тварин.

Дослідження Колечко Аліни Вікторівни були складовою частиною тематичного плану кафедри анатомії, нормальної та патологічної фізіології Сумського національного аграрного університету, а саме «Розробка мультипараметричної системи виробництва молока на основі секретотворюючої функції молочної залози, пре- та постнатального розвитку тваринного організму і методів їх корекції».

На підставі вище викладеного вважаємо, що тема дисертаційної роботи Колечко А.В. є актуальною, своєчасною та відповідає вимогам сьогодення.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і пропозицій, сформульованих у дисертації. Дисертаційна робота структурно витримана, характеризується логічністю викладу та аналізу результатів дослідження, а висновки та пропозиції достатньо обґрунтовані.

Авторкою досліджено формування процесів рубцевої ферментації і резистентності організму телят залежно від маси тіла при народженні і пори року, а також при включенні в раціон пробіотика "Пробіол". Поставлені завдання, зокрема, визначення життєздатності новонароджених та неонатального періоду росту та розвитку телят залежно від маси тіла та періоду року народження, дослідження показників природної резистентності організму корів та склад молозива залежно від пори року отелення тварин, виявлення впливу подразнення рецепторів слизової оболонки ротової порожнини на початок жуйного процесу, дослідження динаміки формування процесів рубцевої ферментації у телят залежно від маси тіла при народженні та пори року, дослідження показників резистентності організму телят залежно від маси тіла та пори року народження, дослідження фізіолого-біохімічних показників, визначення індексів крові телят, проведення корекції процесів рубцевої ферментації і резистентності організму телят за застосування пробіотика "Пробіол", - повністю розкривають шляхи реалізації вибраної мети.

Сформульовані дисертанткою Колечко А.В. основні наукові положення та висновки базуються на використанні сучасних інформативних методів досліджень і новітньої наукової літератури. Усі теоретичні узагальнення, висновки та рекомендації сформульовані у дисертації побудовані на матеріалах власних експериментальних досліджень і ґрунтуються на глибокому аналізі й узагальненні даних літератури. Результати наукової роботи статистично оброблені з використанням програмного забезпечення Microsoft Excel. Цифрові величини подані в одиницях СІ. Теоретичні положення та практичні рекомендації достатньо аргументовані та не викликають сумнівів.

Авторкою вперше проведено дослідження життєздатності новонароджених телят за коефіцієнтом катаболізму та проби Мак Кляр Олдрича і механізмів формування процесів рубцевої ферментації, резистентності організму у неонатальний та молочний період росту та розвитку тварин. Установлено відмінності у механізмах формування процесів рубцевої ферментації за умов впливу різних подразників на рецептори слизової оболонки ротової порожнини. Отримано нові наукові дані, щодо формування процесів рубцевої ферментації, підвищення резистентності організму телят за дії різноманітних факторів, встановлено залежність життєздатності телят від маси тіла, пори року народження та впливу подразників на рецептори слизової оболонки ротової порожнини.

Характерною особливістю наукових розробок Колечко А.В. є те, що їх теоретичний зміст тісно пов'язаний з потребами практики, зокрема, доведено, що за включення до раціону пробіотика «Пробіол», підвищується резистентність та продуктивність тварин. Результати проведених наукових досліджень дозволили визначити нові підходи, щодо формування процесів рубцевої ферментації у телят.

Рецензована нами робота за змістом, структурою і оформленням цілком відповідає вимогам до написання дисертацій, що передбачені "Порядком проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії" затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня № 167.

Обґрунтування теми і достовірність результатів проведених досліджень, повнота їх викладу в опублікованих працях. Вибір тематики достатньо аргументований детальним аналізом значної кількості джерел літератури (289 найменувань, у тому числі 60 латиницею), що викладені в розділі «Огляд літератури» трьома підрозділами. На основі аналізу й узагальнення даних літератури, дисертантка висунула низку невирішених задач для дослідження, – визначення захисних механізмів організму телят, особливості формування процесів рубцової ферментації у телят та вивчення ролі мікрофлори передшлунків у живленні жуйних тварин та застосування пробіотиків.

Дисертантка здійснила пошук і аналіз літератури за темою дисертаційної роботи, особисто провела увесь обсяг наукових досліджень та виконала статистичну обробку отриманих показників. Спільно з науковим керівником професором КамбурМ.Д. визначено мету і завдання дисертаційної роботи, а також проведено аналіз одержаних результатів та формулювання висновків.

Апробацію результатів досліджень Колечко А.В. провела на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях. Публікації експериментальних даних у наукових фахових виданнях дають підставу стверджувати, що результати достатньо апробовані та відомі науковій громадськості та фахівцям виробництва.

Кількість, обсяг та зміст друкованих праць відповідають вимогам п.11 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №167 від 6 березня 2019 року. Дисертаційна робота А.В. Колечко перевірена на унікальність тексту у Сумському національному аграрному університеті. Перевірка показала, що порушень академічної доброчесності не виявлено.

Структура дисертаційної роботи. Дисертаційна робота написана і оформлена відповідно до чинних вимог, затверджених Кабінетом Міністрів України та відповідними ДСТУ. Робота складається з анотації, вступу, огляду літератури, методики виконання роботи, результатів власних досліджень, їх аналізу та узагальнення, висновків і пропозицій виробництву, списку використаних джерел літератури і додатків. Дисертанткою опрацьовано літературні джерела в ретроспективі останніх 10 років, а список оформлений згідно вимог. Дисертація містить 11 додатків. Робота ілюстрована 44 таблицями, 20 рисунками, що значно полегшує аналіз матеріалу. Дані дисертації викладено на 230 сторінках комп'ютерного тексту відповідно до

поставленої мети і завдань. Матеріали дисертації викладені у логічній послідовності та написані державною мовою.

Вступ (стор. 23- 31). У цьому розділі авторка в традиційному порядку наводить основні дані про дисертаційну роботу, де окреслює наукові та практичні результати, мету й поставлені завдання досліджень. Після ознайомлення із загальним змістом роботи вважаємо, що основні положення дисертаційної роботи враховані у відповідних стандартних підрозділах вступу.

Тема дисертаційної роботи достатньо аргументована детальним аналізом значної кількості літературних джерел, що викладено в розділі 1 "Огляд літератури" з підрозділами (С. 32–63). У кожному підрозділі дисертантка послідовно з посиланням на доступну інформацію висвітлює оглядовий та аргументований критичний аналіз попередніх досліджень вітчизняних та іноземних вчених з питань, що розкривають основні особливості формування процесів рубцової ферментації у телят. Розділ закінчується «Висновком до розділу», який, безумовно, полегшує сприйняття матеріалу. Тут авторка робить аналіз існуючих в літературі даних за темою наукової роботи та окреслює актуальні питання, які залишаються поза увагою дослідників.

У розділі 2 «Матеріали і методи досліджень» (С. 65–75) описано обсяг дослідженого матеріалу та використані методи для його обробки і аналізу. Вибір напряму та етапи досліджень обґрунтований та відображає науковий пошук дисертантки для досягнення поставленої мети. Дотримуючись методичної та логічної послідовності, науковець розробила схему проведення кожного з п'яти етапів досліджень. Методи та статистична обробка результатів дослідження в повній мірі забезпечили достовірність отриманих результатів. Важливо, що експерименти проведені з урахуванням міжнародних біоетичних вимог.

Отже, дослідження проведені на достатній кількості тварин, матеріали та методи досліджень є достатніми для досягнення мети роботи.

Розділ 3 «Результати власних досліджень» представлений 10 підрозділами (С. 76–182). Колечко А.В. детально порівнює власні дослідження з результатами роботи інших авторів та й пояснює причини відмінностей. Матеріали розділу в узагальненому вигляді вказують на виконання дисертанткою поставленої мети. Загалом даний розділ добре опрацьований, проведені дослідження науково узагальнені у співставленні їх з достатньою кількістю публікацій як вітчизняних, так і зарубіжних джерел наукової літератури. Викладено матеріали дослідження стосовно резистентності організму телят, формування процесів рубцової ферментації та корекції процесів травлення при включенні в раціон препарату «Пробіол».

Розділ 4 «Аналіз і узагальнення результатів досліджень» (С. 184–192). Матеріали розділу в узагальненому вигляді вказують на виконання дисертанткою поставленої мети. Загалом даний розділ добре опрацьований, проведені дослідження науково узагальнені у співставленні їх з достатньою

кількістю публікацій як вітчизняних так і зарубіжних джерелах наукової літератури.

Висновки дисертації (С. 193-194) та пропозиції виробництву (С. 195) всебічно обґрунтовані експериментально, чіткі і конкретні, достатньо висвітлюють отримані результати,.

Список літератури (С. 196) налічує 289 літературних джерел. Значна частина першоджерел, використаних у дисертації опублікована протягом останнього десятиріччя.

У цілому робота за переліком проведених досліджень, їх оформленням та значенням отриманих результатів складає позитивне враження. Вона написана державною мовою, логічно побудована, належно оформлена, всі розділи послідовно пов'язані.

Повнота викладу наукових положень, висновків і пропозицій, сформульованих у дисертації та в опублікованих працях. Положення дисертації достатньо повно віддзеркалені у 30 друкованих працях, з яких 10 статей у наукових фахових виданнях України, 2 статті включених до міжнародних наукометричних баз даних, 1 стаття в зарубіжних періодичних наукових виданнях країн Організації економічного співробітництва, 3 патенти України на корисну модель, 2 посібники, 1 науково - практична рекомендація та 11 тез наукових доповідей, у яких достатньо опубліковано основні положення дисертаційної роботи. Основні положення дисертації доповідалися на щорічних звітах Сумського національного аграрного університету у 2016-2020 рр.

Позитивно оцінюючи дисертаційну роботу Колечко А.В. слід відмітити окремі недоліки, висловити *зауваження і побажання*:

1. У роботі зустрічаються деякі стилістичні, технічні і граматичні помилки, можливо пов'язані з комп'ютерним набором. Зустрічаються русизми, відсутні або зайві розділові знаки й інші помилки, які легко можна було б виправити.

2. На нашу думку при висвітленні актуальності теми дисертаційної роботи потрібно було б більш детально обґрунтувати доцільність використання пробіотиків.

3. Рисунки 3.11-3.13 було б бажано подати у вигляді графіку чи діаграми.

4. Варто відмітити, що у другому розділі доцільно більш детально описати принципи визначення основних показників.

5. Таблиці 3.25–3.27 можна розділити без шкоди для логічної послідовності даних.

6. Розділ 3 дисертаційної роботи занадто великий, має дуже детальний зміст та поділяється на значну кількість підрозділів та їх частин, деякі з них можна було б перенести і створити ще декілька розділів.

7. Слід відзначити, що окремі висновки до підрозділів розділу 3 дисертаційної роботи є складні для розуміння, тому могли би бути більш лаконічними.

8. Кількість завдань не відповідає кількості висновків: 8 і 10.

9. Бажано додати більше посилань на іноземні джерела у список використаної літератури

10. У списку використаної літератури є джерела старше 15 років, що на нашу думку є не бажано, а варто посилатися на більш сучасні джерела.

Слід підкреслити, що принципових зауважень до змісту дисертації у нас не виникло. Однак, поряд із аргументованими беззаперечними положеннями трапляються твердження, які потребують на захисті дисертації додаткового уточнення. На основі теоретичних обґрунтувань та проведених Вами досліджень дайте відповіді на такі запитання:

1. В чому полягає різниця пробіотиків та пребіотиків на здоров'я і продуктивність худоби?

2. Як визначали показники неспецифічної резистентності резистентності БАСК і ЛАСК?

3. Яким чином корекція впливала на показники обміну та резистентності?

4. Чим обумовлений вибір складових препарату «Пробіол»?

5. Чи зустрічались у господарствах випадки захворювання корів, що супроводжувалися розладами шлунково-кишкового тракту?

Зазначаємо, що перераховані зауваження та уточнення не носять принципового характеру та не знижують позитивної оцінки від дисертаційної роботи в цілому, а також розроблених автором положень, висновків та практичних рекомендацій.

Висновок щодо відповідності дисертації вимогам, що передбачені пунктом 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії. У цілому дисертаційна робота справляє добре враження. Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність не викликає сумнівів. Дисертаційна робота Колечко Аліни Вікторівни на тему «Формування процесів травлення у телят та їх корекція» є самостійною та завершеною науково-дослідною працею має теоретичне і практичне значення. Наукова новизна і практична значимість роботи свідчить про великий обсяг зусиль дисертантки, спрямованих на розробку та впровадження у практику ветеринарної медицини основних положень дисертації.

Враховуючи актуальність теми, її наукову новизну, обсяг досліджень та їх високий методичний рівень, теоретичну й практичну цінність, науково-кваліфікаційний рівень і глибокий всебічний аналіз одержаних результатів, їх апробацію та висвітлення результатів експериментальних досліджень у наукових працях, належне оформлення дисертації, зміст висновків і

пропозицій, вважаємо, що робота Колечко Аліни Вікторівни на тему «Формування процесів травлення у телят та їх корекція» повністю відповідає вимогам «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40 зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2017 року за № 155/30023, постанови Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 167 «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», а дисертантка Колечко А.В. заслуговує присвоєння освітньо-наукового ступеня доктора філософії, галузі знань 21 «Ветеринарна медицина» за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина».

Офіційний опонент:

доктор ветеринарних наук,
професор, декан факультету ветеринарної медицини
Харківської державної зооветеринарної академії

О.М. Бобрицька

Підпис О.М. Бобрицької засвідчую:

Наказник вкартів

14 травня 2021 року

